

RECENZE

Vzestupy a pády české televizní techniky

Autor: Karel Vambera

Vydavatel: BEN – technická literatura, Praha

2014, vydání první, 248 stran, ISBN 978-80-7300-510-8,
ISBN pro el. verzi 978-80-7300-511-5 (formát pdf)

Televizní technika se od druhé poloviny minulého století vyvíjela ve světě i u nás velmi rychle. V posledních létech se zejména digitální televizní technologie rozvíjejí téměř závratným tempem. Televize se postupně stala nejvýznamnější multimediální službou. Výrazným způsobem ovlivňuje, mezi jiným, i kulturní úroveň společnosti, a to jak v pozitivním, tak bohužel i v negativním smyslu.

V loňském roce se na knižním trhu v nakladatelství BEN objevila velmi zajímavá publikace Ing. Karla Vambery, DrSc. „Vzestupy a pády české televizní techniky“. Troufám si tvrdit, že bude zajímavá i pro televizní laiky, i když si myslím, že tento termín už dnes není úplně relevantní – natolik se nám všem televize vedrala do života. Jak ostatně vyplývá i z názvu, obsah knížky je dominantně zaměřen na poválečný vývoj televizní techniky u nás. Proto se autor téměř nezabývá jejím vývojem jinde ve světě. Televizní historie je ještě o několik

desetiletí starší a byla by asi pro řadu čtenářů rovněž zajímavá. Z textu čtenář nepochybně velmi brzy pozná, že autor je nejen pamětníkem, ale že se na poválečném rozvoji televize (a televizní techniky především) velmi aktivně osobně podílel.

Knížka má 230 stran (když pomínu snad až nadbytečný, byť s ohledem na skutečnost, že ji autor pravděpodobně vydal vlastním nákladem, pochopitelný počet reklam různých společností a technických universit) doplněných řadou velmi cenných dobových fotografií.

Autor si vytyčil velmi nesnadný cíl – napsat knihu čtivou a především srozumitelnou pro širokou obec čtenářů – od neoborníků až po televizní profesionály. Splnit tento záměr na 100 % není, alespoň dle mého soudu, možné. Přesto se to Ing. Vamberovi do značné míry povedlo. Knížka je rozdělena, kromě úvodu, do tří základních částí. Všechny jsou cenné, především proto, že autor do nich vnáší svoji nenahraditelnou osobní zkušenost a vzpomínky. První část nazvaná „Až do zahájení pravidelného vysílání“ je převážně historicky zaměřená. Pro mne osobně je tato část asi nejzajímavější - včetně galerie otců zakladatelů, kteří se před druhou světovou válkou, během ní a v poválečných létech zasloužili největší měrou o rozvoj televize u nás. Ukazuje, že jejich činnost byla nejen technicky náročná, ale mnohdy i riziková. Také druhá část knihy nazvaná „Vrcholná éra české televizní techniky“ (přesnější by asi bylo československé) je cenná. Autor v ní hodnotí i svoji účast na popisovaných událostech. I v této části jsou uvedeny hlavní osobnosti (včetně stručných životopisů), které se nejvíce angažovaly ve vývoji různých televizních technologií (studiových, přenosových i vysílacích) i při jejich provozu. V této části je také poměrně podrobný a historicky cenný popis událostí a chování televizních pracovníků při okupaci naší republiky vojsky „spřátelených“ armád v roce 1968 i události a čistky, které se odehrávaly v naší televizi během následného konsolidačního procesu v 70. letech minulého století. Zajímavé jsou také informace popisující politické tlaky při „volbě“ soustavy barevné televize SECAM u nás. Právě zde se ukázala chytrá strategie našich odborníků. Dovezená režijní technika umožnila kvalitnější a jednodušší režii kompozitních barevných obrazových signálů PAL v televizních studiích. Na výstupu byl pak tento signál transkodován do předepsané soustavy SECAM. To a skutečnost, že v ČSSR se již v 80. letech minulého století vyráběly (podobně jako v tehdejší západní Evropě) obou-normové televizory, umožnila po sametové revoluci v roce 1990 velmi snadný a rychlý přechod na televizní barevné vysílání v soustavě PAL. V televizních studiích byly pouze vyřazeny zmíněné transkodéry PAL/SECAM.

Zajímavý je také popis aktivní účasti televize a jejích pracovníků během sametové revoluce v roce 1989.

Třetí část knihy nazvaná „Televizní středisko Kavčí Hory od roku 1990“ má již poněkud odlišný charakter. Popisuje poměrně podrobně zde používané televizní technologie od roku 1990 až do nástupu digitální éry. Tato část proto přináší informace spíše odborníkům.

I když v celkovém hodnocení není, podle mého soudu, text této poměrně útlé knížky ideálně vyvážený – mám na mysli faktografické části, osobní postřehy autora a někde poměrně zbytečné technické podrobnosti (autor nemůže zapřít, že býval a stále je renomovaný televizní profesionál), jde o publikaci nesporně kvalitní a zajímavou. Její přečtení mohu doporučit zejména těm, kteří se o historii, současnost a do jisté míry i budoucnost televize u nás zajímají.

V závěrečné části knížky (na str. 213) se autor v odstavci „Ještě pohled z druhého břehu“ vyznává ze svého názoru na současný stav programové televize u nás (osobně si myslím, že nejen u nás ...). S jeho názory, které by se měly tesat do kamene, téměř bez výjimky souhlasím. Měli by se s nimi

seznámit vedoucí pracovníci všech televizí a povinně pak všichni politici a členové různých rad, do jejichž portfolia problematika televize spadá.

A úplně na závěr. Doufám, že se najde pokračovatel, který podobnou formou objektivně a chronologicky popíše následné události v období přechodu od analogového k digitálnímu zemskému televiznímu vysílání v České republice (zejména vliv politiků a soukromých televizí mezi léty 2005 - 2008) až po black-out 30. listopadu 2011. Bude to rozhodně zajímavé čtení...

Prof. Ing. Václav Řičný, CSc.